

Democrație în universități

Tineri competenți pentru România

Responsabilitate pentru educație

Cea mai bună investiție: **Responsabilitate pentru educație!**

Cea mai bună investiție: Responsabilitate pentru educație!

Context

Educația reprezintă o prioritate națională, conform Legii nr 1/2011 a Educației Naționale (LEN), iar **finanțarea acesteia denotă responsabilitatea cu care aleșii țării tratează acest domeniu.**

Finanțarea învățământului superior este și a fost un subiect sensibil pentru România și continuă să fie întrucât aceasta este încă insuficientă. Această situație s-a repetat și în acest an universitar (2012-2013) când din cele 6 procente din PIB promiși educației au fost repartizați doar 3,43%. În acest context, ANOSR a subliniat de mai multe ori importanța eficientizării modalității de cheltuire a fondurilor din Învățământul Superior astfel încât să răspundă cât mai eficient nevoilor studenților și să susțină o strategie a României către atingerea obiectivelor asumate la nivel național și internațional. Aceste obiective sunt acelea de a asigura echitatea și accesul la educație superioară prin creșterea participării tinerilor la educație superioară și prin reflectarea diversității populației României la nivelul populației studentești.

ANOSR, în calitate de reprezentant al studenților, a identificat următoarele probleme ale sistemului educațional care afectează accesul și echitatea în educație.

Probleme identificate:

1. Insuficiența fondurile publice alocate pentru educație

- în condițiile în care România și-a asumat creșterea numărului de tineri cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani care să fie absolvenți ai ciclului de învățământ superior până în 2020, iar momentan, conform datelor colectate de serviciul european EUROSTAT doar 18% dintre tinerii români din această categorie, sunt înmatriculați în sistemul de învățământ superior;
- educația ar trebui să fie responsabilitate publică.

**European Students'
Union**

2. Insuficiența sistemului actual al burselor studentești și valoarea scăzută a burselor sociale

- care se traduce în ineficiența acestor mecanisme din punctul de vedere al atingerii obiectivelor lor: de suport pentru categoriile de studenți subreprezentate încă sau care provin din categorii socio-economice defavorizate și de stimulare a performanței;
- 69,4% din studenți declară că trăiesc cu venituri de până la 500 de lei pe lună, iar 65,2% dintre respondenți se întrețin numai din veniturile părinților sau ale rudelor, iar 25,3% dintre studenți se întrețin cu ajutorul unui loc de muncă full-time sau part-time;
- în condițiile în care bursele reprezintă un instrument de creștere a accesului la educație, există încă categorii numeroase de tineri încă sub-reprezențați în cadrul populației studenților (studenți care provin din mediul rural sau din orașe cu mai puțin de 10.000 de locuitori, care provin din centre de plasament sau cu dizabilități – categorii încadrate de LEN sub terminologia „categorii socioeconomic dezavantajate”). De exemplu: în anul universitar 2009-2010, doar 15,47% din studenți proveneau din mediul rural, deși conform Institutului Național de Statistică, 45% din populația României provine din mediul rural. Un alt exemplu este reprezentat de numărul de studenți cu dizabilități declarați de universități ca fiind înmatriculați în anul universitar 2009-2010, care reprezintă doar 0,11% din numărul total de studenți din acel an și 8,14% din numărul de tineri din această categorie de vârstă (conform situației persoanelor cu dizabilități declarate de Direcția Generală pentru Protecția Persoanelor cu Handicap din România);

3. Creșterea prețurilor utilităților, creșterea TVA-ului precum și fluctuația anuală a inflației, aspecte ce NU se regăsesc într-o creștere a valorii subvenției pentru cămine-cantine. Aceste subvenții nu au crescut de cel puțin 4 ani, iar creșterile menționate anterior s-au reflectat în creșteri ale taxelor pentru cămine.

- Conform datelor MECS în perioada 2007-2012, subvenția cămine-cantine nu a crescut deloc
- În schimb, prin analiza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică sub forma Indicelui de Preț de Consum (IPC) care masoară evoluția de ansamblu a mărfurilor cumpărate și a serviciilor utilizate de către populație, printre care unele dintre cele mai importante elemente luate în calcul în categoria de cheltuieli cu căminul: utilități (energie electrică, energie termică), salubritate, etc. Astfel, creșterea acestuia cu 6,5% anual în perioada 2007-

**European Students'
Union**

2011, este relevantă pentru creșterea costurilor cu căminele din ultimii ani. Această creștere s-a resfrâns în final asupra studenților și familiile lor, prin creșterile regiilor de cămin pe care ei trebuie să le plătească, întrucât aceste regii sunt calculate, conform LEN, prin diferență între cheltuielile cu căminele și subvenția de cămine-cantine primită din bugetul de stat. Presiunea impusă studenților se traduce prin rata de abandon școlar, care a atins în 2010-2011 valoarea de 673001 studenți, dar și în numărul celor care apelează la locuri de muncă part-time pentru a se întreține (aproximativ 25% din studenți – conform datelor studiului privind nevoile sociale ale studenților).

4. Lipsa din ultimii ani a investițiilor în cămine-cantine

- resimțită și identificată de către studenți în răspunsurile din cadrul Studiului privind dimensiunea socială a educației

- în perioada 2006-2011, numărul de locuri de cămin a crescut doar cu 4,3% ajungând la 108189 în 2011, din care conform declarațiilor universităților 1-2% nu sunt alocate studenților. Acestea reușesc să acopere 72% din cererile de cazare în cămin depuse de către studenți, însă suntem convinși că nevoia este mult mai mare, dar studenții sunt descurajați să își depună cereri de cazare atunci când știu că doar un număr foarte mic dintre ei au șanse reale să obțină un loc în cămin;

- studiul ANOSR privind echitatea în educație a arătat că există încă 8 universități de stat din România care nu dețin cantină, în ciuda nevoii studenților pentru serviciile acesteia.

5. Situația precară a bibliotecilor moderne

- care trebuie să se alinieze la standardele europene și să permită acces facil la resurse de educație moderne, prin acces la baze de date cu articole științifice de ultimă oră.

Obiective:

Creșterea finanțării educației până la un nivel suficient încât să asigure funcționalitatea și sustenabilitatea sistemului educațional din România cu prioritizarea liniilor de finanțare considerate importante de către studenți.

**European Students'
Union**

Soluții propuse de către ANOSR: creșterea bugetului alocat educației la 6% din PIB, inclusiv prin:

- **Crearea unui fond alternativ de burse pentru studenți care ar presupune:**

- Creării cadrului legislativ care să reglementeze întocmirea unui fond național pentru bursele de performanță
- Crearea cadrului legislativ pentru direcționarea voluntară a 2% din impozitul pe profit al persoanelor juridice, respectiv 2% din impozitul pe venit al persoanelor fizice către acest fond
- Crearea unor criterii pentru distribuția fondurilor către universități și regiuni astfel încât să se asigure un echilibru în țară;
- Creșterea treptată a ponderii alocate burselor sociale din subvenția pentru burse astfel încât în timp să asigure acoperirea costurilor cu cazarea, masa și accesul la resurse de învățare;

- **Creșterea subvenției pentru cămine-cantine;**

- Cu o sumă care să acopere creșterile înregistrate în ultimii 5 ani în legătură cu elementele ce intră în componența cheltuielilor specifice cu căminele-cantinele. O creștere de 30% ar putea acoperi această diferență, pentru moment, și ar însemna o alocare suplimentară de **0,03% din PIB** către educație care să fie alocată acestei creșteri. Beneficiul evident ar fi scăderea în conscinență a regiilor de cămin, adică a taxelor plătite de către studenți pentru completarea până la acoperirea cheltuielilor aferente căminelor. Astfel, s-ar reduce din presiunea financiară ce apasă pe umerii studenților și a familiilor acestora și, pe termen lung, ar duce la scăderea numărului studenților care aleg să lucreze în regim full-time sau part-time pentru a se întreține și ar crește numărul de studenți înmatriculați provenind din familii socioeconomice defavorizate.

- **Demararea de proiecte de investiții în reabilitarea căminelor și construirea de noi cantine;**

- Redeschiderea unei linii de finanțare care să prioritizeze reabilitarea căminelor și cantinelor, precum și construcția unor unități de acest tip acolo unde ele există astfel încât să se acopere nevoia actuală de astfel de unități, dar și cea de viitor în concordanță cu creșterea așteptată și preconizată a numărului de studenți până în 2020, în acord cu asumările naționale și internaționale ale României;

**European Students'
Union**

- pentru acoperirea nevoilor actuale ar fi nevoie de construirea a 62 de cămine ale căror costuri aproximative, prin calcularea cu 600euro/m² și 15206 m² construiți și mobilați pentru 667 de locuri în cămin, ar ajunge la **0,5% din PIB** (creștere a bugetului educației ce ar trebui alocate acestor construcții);
- pentru construcția de cantine cel puțin pentru instituțiile de învățământ care nu dețin momentan o astfel de unitate, s-ar ridica la 15 milioane de euro, adică o creștere a bugetului educației cu **0,013% din PIB** care să fie alocată în acest sens;
- Demararea de proiecte de investiții în biblioteci moderne.
- Redeschiderea unei linii de finanțare care să prioritizeze investiția în resurse de învățare moderne, la standarde europene și dotarea sălilor bibliotecilor universităților în conformitate

În concluzie, se observă că o creștere a bugetului pentru educație este esențială și poate rezolva foarte multe din problemele actuale ale sistemului: ineficiența unor fonduri utilizate, lipsa unei strategii de atingere a obiectivelor asumate de către România la nivel național și internațional, în special în ceea ce privește echitatea în acces la educație de calitate pentru toți studenții indiferent de condiția lor socio-economică, în baza dreptului fundamental constituțional la educație. Astfel, România prin acțiunile factorilor decidenți ar putea dovedi importanța pe care o alocă educației și care s-ar traduce din discurs public într-o strategie de finanțare sustenabilă a sistemului de învățământ superior.

**European Students'
Union**